

РЕШЕНИЕ

№ 6617

гр. София, 04.12.2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в публично заседание на 02.04.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Ася Атанасова, като разгледа дело номер **721** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 44, ал. 6 от Закона за правната помощ (ЗПП), във връзка с чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Делото е образувано по жалба на И. П. П. - Ц. със съдебен адрес: Р. Ф., 75 019 Р., 43 rue R. и посочен електронен адрес за връзка: [електронна поща], срещу решение № 08-06-57-1/08.04.2011г., на председателя на Националното бюро за правна помощ (НБП), с което се отказва предоставянето на правна помощ на жалбоподателката.

Становища на страните: Жалбоподателката излага подробни аргументи за незаконосъобразност в поредица писма, молби, уточнения и в писмени бележки вх.№9418/18.04.2012г. Иска оспореното решение на Председателя на НБПП да бъде отменено, като въпросът се реши по същество и ѝ се предостави правна помощ по реда на ЗПП и Директива 2003/8 ЕО на Съвета. Твърди, че помощ и е била вече предоставена от страна на Европейската комисия и от тази гледна точка отказът на Председателя на НБПП се явява в противоречие с правото на Европейския съюз. Предвид обстоятелството, че Ц. е оспорила няколко административни акта едновременно, в първоначалната жалба и в последващите молби и уточнения са направени множество доводи, свързани най-вече с водените от жалбоподателката дела, касаещи отношенията ѝ с нейната сестра, които са с наследствено-имуществен характер. В писменото изложение от 28.06.2011 г., Ц. твърди, че в молбата си до НБПП, не е искала защита по наказателно дело, а правна помощ и представителство за реализиране на процедура по Закона за авторското право и сродните му права

(ЗАПСП). В пояснението към жалбата от 18.04.2012г. сочи, че претенцията ѝ е „повече от конкретна...произведенията ѝ се различавали от тези на баща ѝ....”. Описва картините си и стила на работа. Счита, че отказът на помощ би бил признак на това, че Б. „защитава трафика на произведения на изкуството, неуважава авторското право и презира творците...”.

Ответникът по оспорването Председателя на НБПП, чрез юрисконсулт Добрева, намира жалбата за недопустима и неоснователна, а постановеното решение за правилно и законосъобразно. Представя молбата-формуляр за правна помощ на жалбоподателката с вх.№ 08-06-57/09.12.2010г. заедно с приложеното към нея писмо от съответните френски институции за доходите ѝ, изпратени в Бюрото чрез Министерство на правосъдието с писмо, което носи входящия номер на цялата административна преписка, образувана по повод всички молби за правна помощ, постъпили от жалбоподателката, а именно вх. № 08-06-57/2008 и 2010 год. Уточнява, че молбите са с искане за правна помощ по различни правни проблеми, за които има издадени четири решения на Председателя на Бюрото, едното от които е за предоставяне на правна помощ, останалите три са за отказ за предоставяне на правна помощ. Конкретната по настоящото дело молба за правна помощ е с дата 09.12.2010 год., приложение към представеното писмо от Министерство на правосъдието, с искане да на жалбоподателката бъде предоставена правна помощ за съдебна процедура за защита на авторското право на произведенията на баща ѝ и нейните лични произведения, продавани с фалшив подпис, всички откраднати от апартамента на нейните родители в С. и продавани без нейно съгласие. Именно тази молба уточнява като предмет на Решение № 08-06-57-01/08.04.2011 год., с което се отказва правна помощ на молителката. Като съображения за недопустимост и неоснователност излага: Предоставянето на правна помощ по реда на Глава осем от ЗПП и Директива 2003/8, касае трансгранични граждански и търговски спорове, поради което искане за правна помощ, свързано с инкриминирано деяние е извън приложното поле на ЗПП и е недопустимо. Има образувана прокурорска преписка във връзка с твърденията на жалбоподателката по случая. При образувана прокурорска преписка (пр.пр. № 8021/2008 год.) правна помощ за процесуално представителство се предоставя от органа, който ръководи процесуалните действия- арг. от чл. 25, ал. 1 от ЗПП. Представеният документ за доходите на жалбоподателката и декларираното от същата в молбата ѝ за правна помощ материално състояние, съдържат информация за достатъчно средства, за да ѝ бъде отказано предоставяне на безплатна правна помощ. При преценка въз основа на българските критерии за социално слабо лице, минималната работна заплата за страната и българските норми за държавните такси и адвокатските възнаграждения в конкретния случай декларираното материално състояние на молителката превишава минималното социално равнище за страната.

Факти по делото:

С молба вх. № 08-06-57/09.12.2010г., отправена до Националното бюро за правна помощ И. П. П. – Ц. е поискала предоставянето на правна помощ по три молби (л.27 по делото е обединяващата молба, на л.28 и сл. са приложени формулярите). В молбата са формулирани три отделни искания, за които са приложени три формуляра молби за правна помощ, като конкретното по настоящото производство е по т.3 от молбата, при формулиране на искането така: „за защита на авторските права, отнасящи се до произведенията на моя баща и моите от апартамента в С., продавани без мое, моите с фалшив подпис на името на баща ѝ”. Съгласно указанията на

касационната инстанция, дадени в решение № 828 от 17.01.2012г., постановено по адм.дело 11770/2011г. на ВАС съдът е изискал от органа да приложи по делото заявлението на жалбоподателката И. П. П. - Ц. с вх. № 08-06-57/09.12.2010 г. и документите във връзка с имущественото ѝ състояние и да комплектова административната преписка по издаване на спорния акт в цялост, което органът е сторил при настоящото разглеждане на делото (л.14-л.46).

Административният орган е разгледал описаната по-горе молба по реда на глава Осма от ЗПП – „Особености при предоставянето на правна помощ при международни спорове”. Приел е, че молителката И. П. П. – Ц. е с двойно гражданство-българско и френско, постоянно пребиваваща във Ф., отговаря на условията по чл. 41, ал.2 от ЗПП, като правоимащо лице по чл.44 от същия закон.

За да откаже исканата правна помощ органът се е мотивирал с това, че е във връзка със защита на авторските права върху нейни и на баща ѝ произведения на изкуството, откраднати по твърдения на молителката от наследствения апартамент в С., което квалифицира като отнасящо се до криминализирано по реда на НК деяние. Позовава се на чл.41, ал.1 от ЗПП, според която разпоредба наказателните дела са извън приложното поле на глава Осма от ЗПП, както и на обстоятелството, че жалбоподателката сама сезирала прокуратурата, за което е образувана прокурорска преписка №8021/2008г. на ВКП. Излага и съображение, че повод първата молба на молителката с вх.№ 08-06-57 от 09.09.2009г. с подобно искане, НБПП с писмо изх.№ 09-06-57 от 09.09.2009г. я уведомило за невъзможността да ѝ бъде предоставена правна помощ поради липса на законово основание за това. По тези фактически и правни съображения Председателят на НБПП е постановил обжалваното Решение № 08-06-57-1/08.04.2011 г., с което е отказал да ѝ предостави правна помощ по молбата ѝ с вх.№ 08-06-57/09.12.2010г.

Решението е обжалвано пред АССГ, като по жалбата е образувано адм. дело № 3358/2011 по описа за 2011г. на този съд. С решение № 3664 от 21.07.2011 г., постановено по посоченото дело, съдът е отхвърлил жалбата. С решение № 828 от 17.01.2012г., постановено по адм.дело 11770/2011г. на ВАС, касационната инстанция е отменила решението на АССГ и е върнала делото за ново разглеждане от друг съдебен състав. В постановеното от ВАС решение са дадени указания, задължителни за съда при по-нататъшното разглеждане на делото.

Правни изводи на съда:

По допустимостта на жалбата: По преписката няма данни относно това на коя дата Решение № 08-06-57-1/08.04.2011г. е връчено на оспорващата, поради което следва да се приеме, че подадената на 28.04.2011 г. /вх. № 8554/ директно в АССГ жалба е в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в административното производство срещу акт, с който се засягат законни права и интереси на същия и следователно подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана относно нейната основателност.

Разгледана по същество, жалбата е основателна по следните съображения:

Обжалваното решение е издадено от компетентен орган, в предвидената писмена форма, формално се съдържат мотиви за издаването му – фактически и правни основания. Не се констатира и някакво съществено нарушение на процедурата по издаването му, което да ограничи значително правото на защита на страна и да опорочи само по себе си крайния акт. Искането за правна помощ е разгледано по реда

на глава Осма от ЗПП, тъй като съответно на данните по преписката жалбоподателката и твърдения от нея правен спор попадат сред адресатите и обектите на правната помощ, уредени в посочената глава на националния закон в съответствие с Директива 2003/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003г. за подобряване на достъпа до правосъдие при презгранични спорове чрез усатоняването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове. В този смисъл процедирането на молбата за правна помощ на жалбоподателката по този ред е правилно и съответно на приложимата нормативна уредба.

По настоящото дело в изпълнение на касационната инстанция се комплектоваха документите, в които е формулирано конкретното искане за правна помощ на жалбоподателката – заявление от 09.12.2010г. с молба-формуляр за правна помощ и документ за доходите (л.15-л.23).

Анализирайки конкретното искане за правна помощ, неколккратно уточнявано в различни молби и жалби на търсещата правна помощ, съдът констатира, че същото едностранчиво е квалифицирано от административния орган само като касаещо криминализирано по реда на НК деяние и това е довело до неправилно приложение на материалния закон - чл.41, ал.1, изр.второ. Неправилно административният орган е изключил искането на жалбоподателката за защита на нарушени нейни и на баща ѝ авторски права от кръга на делата, за които се прилагат разпоредбите на глава Осма от ЗПП от катего и само на това основание е отказал правна помощ, необсъждайки наличие на останалите предпоставки на закона.

Съгласно цитираната като правно основание на отказа разпоредба на чл. 41, ал. 1 от ЗПП разпоредбите на тази глава се прилагат при предоставяне на правна помощ по международни спорове по граждански и търговски дела пред всички съдебни инстанции и не се отнасят за наказателни и административни дела. Тази разпоредба би следвало да транспонира Директива 2003/8/ЕО на Съвета, чийто чл.1, 2 очертавайки приложното поле на правната помощ по презгранични спорове по граждански и търговски дела, изключва данъчни, митнически и административни дела.

В процесния случай още в искането за предоставяне на правна помощ в молбата – формуляр (л.17) молителка отправя молба за „съдебна процедура за защита на авторското право на произведенията” на баща ѝ и нейните лични произведения...”процедура съдебна по Закона на авторското право...” Уточнения в този смисъл са давани и пред съда на 28.06.2011г. (л.95 от делото по първоначалното разглеждане на жалбата), като се сочи търсена правна помощ за реализиране на процедура по ЗАПСП, а не наказателно дело. И в касационната жалба срещу първоначалното решение по спора жалбоподателката отново подчертава, че молбата ѝ е за правна помощ за реализиране на процедура по ЗАСП. В същия смисъл са и писмени бележки вх. №9418/18.04.2012г. АССГ по настоящото дело, в които категорично заявява, че иска правна помощ от НБПП за защита на нейните произведения на изкуството и наследственото право върху произведенията на баща ѝ като автор по Закона за авторското право и сродните права по реда на Директива 2003/8 ЕО на Съвета.

Тоест в случая конкретната претенция за правна помощ е за защита на авторски права върху картини с автор молителката и нейния баща. От данните по делото се извежда, че се търси защита по повод разпространение на картините без съгласие на автора, както и се иска връщането им на същия.

Съдът намира, че процесното искане на жалбоподателката за предоставяне на правна помощ, касае защита на авторски права. От значение за предоставяне на правна помощ по този ред е какъв вид е презграничният спор с оглед вида на търсената защита, респективно делото, в което ще се реализира тази защита- гражданско или друг вид, извън обхвата на Директивата.

Защитата на авторското право и на сродните му права е регламентирана в дял трети от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) и включва както гражданскоправна защита: иск за обезщетение (чл.94), други иски (чл.95), обезпечителни или привременни мерки (чл.96а), така и административни мерки и отговорност: мерки на границата (чл.96б), налагане на принудителни административни мерки (чл.96е) и административнонаказателна отговорност (чл.97). Предвидена е и наказателна отговорност за състави на престъпления против интелектуалната собственост – раздел VII от НК Престъпления против интелектуалната собственост.

Предвид, че приложното поле на Директива 2003/8/ЕО, чл.1, 2 включва презгранични спорове по граждански и търговски дела и не се отнася по-специално за данъчни, митнически и административни дела, то гражданскоправната защита, уредена в Дял трети, Глава Д. от ЗАПСП не е изключена и попада в приложното поле на правната помощ, предоставяна в изпълнение на предписаните от Директивата мерки на националното право, по конкретно Глава Осма от ЗПП. И доколкото търсената от жалбоподателката защита би попаднала в обхвата на гражданскоправната защита по ЗАПСП, то отказът на административния орган с единствено основание предмета на защита е незаконосъобразен. Органът за правната помощ е следвало да отчете не само наказателноправния аспект на описания от молителката казус, а да разгледа произтичащото от него искане за защита на авторските права с оглед уредената в ЗАПСП гражданскоправна защита на този вид права, да прецени искането за наличие на предпоставките предвидени в Глава Осма на ЗПП, в това число да направи и мотивира преценка по чл.42 относно имотното състояние на лицето и възможността му да заплаща разноски по делото. Като не го е сторил органът е постановил един незаконосъобразен акт. Предвид, че решението на Председателя на НБПП е в противоречие с чл. 1, 2 от Директива 2003/8/ЕО на Съвета, респективно чл. 44, ал.1 от ЗПП налице е отменителното основание по чл.146, т.4 АПК – несъответствие с материалноправни разпоредби. Вследствие на неправилна преценка за неприложимост на правната помощ към конкретното искане, решението не съответства с целта на закона (отменително основание по чл.146, т.5 от АПК) тъй като така жалбоподателката е лишена от преценка на органа за правна помощ по същество - дали има основание да получи подходяща правна помощ по смисъла на чл. 3 от Директива 2003/8/ЕО за защита на нейни права – а това е правна помощ, която гарантира на физическо лице, страна по спор обхванат от Директивата, ефективен достъп до правосъдие в съответствие с условията на Директивата.

Що се отнася до изложения в решението мотив, че повод първата молба на молителката с вх.№ 08-06-57 от 09.09.2009г. с подобно искане, НБПП с писмо изх.№ 09-06-57 от 09.09.2009г. я уведомило за невъзможността да й бъде предоставена правна помощ поради липса на законово основание за това,

следва да се има предвид, че органът за правна помощ дължи изрично произнасяне по всяка молба за правна помощ, като всеки отделен акт за отказ подлежи на мотивиране и обжалване съгл. чл.44, ал.6 от ЗПП. Също така самият орган е уведомил жалбоподателката с писмо от 24.03.2011г. (л.11 от първото дело), че Решение № 12/27.08.2008г. на НБПП (видно и от съдържанието му) не обхваща предоставяне на правна помощ по искането за ревандикация на лични вещи, авторски права и образувани по нейна инициатива граждански и наказателни производства. Тоест в случая не се установи да е налице окончателно решен или неподлежащ на пререшаване въпрос по предоставяне или отказ на правна помощ за конкретната претенция на жалбоподателката за защита на авторските права по ЗАПСП, така както е формулиран в молбата-формуляр на л.17 по делото, с дата на създаване 05.10.2010г., постъпило в НБПП 09.12.2010г., с вх.№ 08-06-57/2010г.

Приемайки търсената защита за непопадаща в приложното поле на закона, органът не е направил и дължимата преценка по чл.42 от ЗПП. Не може да се приеме като такава преценка изложеното едва в писмените бележки на процесуалния представител по делото, тъй като е недопустимо такова късно излагане на мотиви, след пренасяне спора в съда, които мотиви заедно със съответната констатация от извършена преценка на имотното състояние на търсещия правната помощ следва да се съдържат в самия акта (съгласно чл.44, ал.6 от ЗПП отказът на НПП за правна помощ се мотивира, а съгласно приложимите разпоредби на АПК, чл.59, ал.2 мотивите като фактически и правни снования за издаване на акта са негов съдържателен реквизит). Органът дължи конкретна преценка по всяка молба за правна помощ, изводите от която следва да изложи в акта си и то въз основа на съответните документи.

Предвид изложеното решение № 08-06-57-1/08.04.2011г. на Председателя на НБПП е незаконосъобразно и следва да бъде отменено. Тъй като по своето естество актът по молба за правна помощ не позволява решаване на въпроса по същество от съда (дължими са конкретни преценки от органа за правна помощ) съдът при отмяната на незаконосъобразния отказ следва на основание чл.173, ал.2 от АПК да изпрати преписката на компетентния (сезирания с искането за правна помощ) орган за правна помощ – Председателя на НБПП за ново произнасяне по искането, обективизирано в процесната молба-формуляр, със задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона, а именно: Да разгледа искането за защита на авторски права, претендирани от жалбоподателката, като търсена защита по спор по гражданско дело с оглед наличието на уредените в Закона за авторското право и сродните му права способности за гражданскоправна защита на авторските права и да извърши преценка на искането с оглед всички условия за предоставяне на правна помощ по Директива 2003/8/ЕО на Съвета и транспониращите я разпоредби на Глава Осма на Закона за правната помощ, в това число на чл.42 от Закона относно съответното имотно състояние на молителката като предпоставка за предоставяне на правна помощ, и мотивирано изложи тази преценка в решението си.

На основание чл.172, ал. 2, предложение второ и чл.173, ал.2 от АПК съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на И. П. П. – Ц. решение № 08-06-57-1/08.04.2011г. на Председателя на Националното бюро за правна помощ, с което се отказва предоставянето на правна помощ, искана за защита на авторски права с молба-формуляр с вх.№ 08-06-57/09.10.2010 г.

ВРЪЩА делото като административна преписка на Председателя на Националното бюро за правна помощ **за постановяване на ново решение** по молбата на И. П. П. – Ц. при съобразяване изложеното в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

На основание чл. 174 АПК **ОПРЕДЕЛЯ срок** на Председателя на Националното бюро за правна помощ **за произнасяне с новото решение - 14 дневен** срок от влизане в сила на настоящото съдебно решение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд на Р. Б..

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:
(Боряна Бороджиева)